

Kokkuvõtte teemal: Lestatõrje erinevad võimalused Eestimaal. Vajalikud tööd mesilas, enne talvitumist.

Aeg ja koht: Jüri Kihelkonna Mesinduse Seltsi mesinike õppe- ja teabeõhtu Rae vallas, Jüri alevikus, Jüri kultuurikeskuses, 25.09.2012.a.

Lektor: Eha Metsallik, lektorileping PR-9-1.4-8

Mesinduspäeval olid kaasas näidiseks, paljud erinevad võimalused ja vahendid, mille kasutamist ja käitlemist sai põhjalikult tutvustatud ja arutatud. Mesinikud said ka kaasa õppematerjalid – erinevate tõrjevahendite ja meetotite kohta. Samas oli mesinikel võimalus ka oma kogemusi jagada ning küsimusi küsida, kuna õppepäev pikenes plaanitud 2 tunnist tunduvalt pikemaks.

Kõige põhjalikumalt sai arutatud oblikhappe ja sipelghappe erinevaid variante ning nende tõhusust ja sobivust hooajaliselt.

Varroa – ja akaraapise lesta tõrje haakub tihedalt ka teiste mesilashaiguste tõrje ja profülaktikaga septembris, oktoobris, novembris mesilates ja mesinduses.

Põhjalikult sai arutatud ka varroa lesta kahjustuste kindlakstegemise olulisust ja oskusi/võimalusi oma mesilas ning viirushaiguste tunnuseid, mida varroa levitab. Põhjalikult sai arutatud ka Apistan, Bayvaroli, ApiquarLife, Amitraazi, Varroastopi, pipiini jt. vahendite võimalusi ja kasutamise viise.

2. Mesila korrastamisel ja mesilasperede talveks ettevalmistamisel on olulisem töö, talvesööda andmine juba enamuses tehtud....kuid on veel võimalik probleemseid peresid abistada ning tarusid kahjurite eest kaitsta. Ning saigi arutatud mesilasperede erinevaid talvitumise võimalusi/tingimusi ning ka jahedal ajal mesilasperede toitmist ja jälgimist.

Mesikäpad ja mesinikud.

Aegade algusest on mesilaspered elanud mesipuudes ning osa karude hulgast n. ö. mesikäpad on haudme ja meega maiustanud. (Vt. Lisa Metsamesindus) Mesinikud on alati olnud nutikad nuputama erinevaid nippe karude peletamiseks. Kuid selle targa ja osava metsade kuninga - loodusemälestise tõrjumiseks päris tõhusat vahendit pole suudetud sadade ja tuhandete aastatega leiutada. Küll on tarusid kõitega suurte puude külge riputatud, et karu, nagu kiigega pihta saaks, või ümber mesipuu (tarupuu) orke ja nuiasid asetatud/riputatud, aedikuid, platvorme, kolisteid, pauguteid ning lõhnapomme kasutatud. Isegi järelejäänud meekärgede ning viinaseguga on mesikäppasid purju joodetud, et neid lihtsam oleks tabada. .

Tänapäeval võiksime ju oma metsagrupid varustada turvakaameratega, helisignaalidega, liikumise mõjul toimivate valgussähvatustega jne. Kuid mis see maksab, kas need mesilaspered, keda selliselt kaitstakse, suudavad selle oma korjega tasuda. Lisaks mesiniku transpordikulu akude laadimise pärast jne. Võiks öelda, et, ei iial, ei jõu mesilaspered seda kulu korvata, kuid ära ütle kunagi ei iial..... elektroonika on ju viimaste aastatega muutunud üha odavamaks. Nii, et poleks imestada midagi, kui mesinikud ühel hetkel ostavad omale mõne meekilo hinnaga, väikese vidina, seovad mesilagrupis puuksa külge ning see ise toimetab. Häälitseb, sähvib valgust kui vaja, või lööb karu peletamiseks lõhna üles ning saadab pildi mesinikule kojugi, infoga, kes seal tegelikult liikus/liigub.

See võimaldaks muidugi mesindusel plahvatuslikult laieneda. Kasutamata korjealasid - rabametsade, kolkakülade, lageraie vaarikapõldude, kui ka asulate lähedaste metsade näol on ju palju.

Kuid hetke reaalne olukord meie riigis on selline, et põldude poolt on päevane padu mürgitamine (loe lisa: Elus loodus) ning metsade poolt meie metsade kuningas karu vastas. Mesinik peab nende kahe vahel oma kulutustega ning viimase vindini mesinike enda organisatsiooni poolt, üles

kruvitud nõuetega ellu jääma.

Mesinike poolest võiksid kõik karud rahus mööda karulaasi hulkuda, kuid laanemetsad on maha saetud ning karud on inimeste tekitatud häältega harjunud, ning tulevad mõnesaja meetri kaugusele hoonetest ning koerte haukumisest. 2007 aasta märtsis oli järsult, harukordselt soe ning karudel polnud isegi rohtu, mida süüa, selletõttu oli rünnak metsamesilatele eriti hoogne. Muidu hakatakse rohkem mesilaid rüüstama jaanipäevast, kuid karu laskmise luba saadakse alles 1. augustist. Selleks ajaks on need meemaiad mesilalõhkujad ammu lahkunud ning siis püütakse süütuid poisse, kes mett polegi mokapeale saanud. Ning kogemustega mesikäpad – lõhkujad, elavad rõõmsasti edasi.

Mesikäppade rüüste korral ei ole suurt vahet erinevatel tarutüüpidel ning tarumaterjalidel. Temal on 9 mehe ramm ning mesilalõhn võtab selle ühe mehe mõistuse kah ära, mis tal olema peaks. Need kohad, kus karud on mesilat rüüstanud tuleb mesinikul maha jätta, need on juba mesikäpa kontrolli all. Olgu seal nii hea korje, kui tahes. Mesinikud teavad, et ta enne ei lahku, kui on kogu mesila ära laastanud. Väga harva on juhtunud, et mingi läbirändaja karu „unustab“ kohtumise mesilas. Oma koduaiast mesilat kuhugi muidugi kolida ei saa. On juhtumeid, kus mesiniku tare tagant tarud lõhutud ning koer haukus lisaks veel öö otsa maja ees ja mesinik magas maja sees.

Akudelt toitega karutaradest on allolev artikkel „Rootsi kardinad“. Lühidalt on sisu selles, et alalisest vooluvõrgust karutara toimib, kuid akude pidev vahetamise kohustus on kulukas ning inimlikult varakevadel – hilissügisel, kui mesilasse vähem sõitmist, ka ununeb. Karualadel puudub kahjuks elektrivõrk. Ning mesinikud on hädas ka vargustega, hinnalised akud ja generaatorid mesilagruppide kaitsmiseks kipuvad kaotsi minema. Tarude ümber on kaduma läinud ka päikese lambid jne. Elurikkus – liigirikkus taimede ja metsamarjade näol, mis tänu metsamesilatele säilib läheb mesinikule sageli mõttetult kalliks, nii, et pigem on mesilasperede metsagruppidest aastate jooksul loobutud.

Miks elektrikarjustes abi ei ole. „Pätsul on pikk karv ja tallaalused paksu nahaga kaetud“, põhjendas näiteks tuntud mesinik Tarvo Koppen, miks mesikäpp elektrikarjust eriti ei pelgi. Kui karu hakkab ühes kohas tarusid noolima, ei aita muu, kui need sealt mujale viia, arvas ka Tõnis Taal.

Mul on mitmeid kogemusi kõrgepingega, mille lähedale mesila - tarud kohe kuidagi ei sobi. Samuti mobiilside ja telefonid on häirivad mesilasperede jaokspole küll pidevalt jälginud, kas piirkondades, kus mobiili levi kehva on mesilagrupid õnnelikumad. Oma loomulikus keskkonnas – puutumata, puhtas, liigirikkas looduses on nad õnnelikud alati. Ning plöksiv karutara ümber mesila oma viie traadiga hakkab mulle tegelikkuses vastu, kuid mesinikel ei ole lihtsalt valikut. Kui mesikäpp keset suve meest raskeid tarusid, kaugel metsagrupis lammutama hakkab, siis ei ole võimalik ilma kraanata kogu mesilagruppi ära vedada ning tuleb kasutada elektri tara.

Näiteid elust:

□ Kärü valla mesinik oli hilissügisel kindel et karud juba magavad, kui arvatavasti metsaraie mesikäpa äratas ning ta kümnekonna perega mesilagrupi vastu talve laiali lammutas. Aku oli nõrgaks jäänud.

□ 7 aastat tagasi suri minu koer ja paar kuud peale tema surma oktoobri alguses rüüstas karu Otepää taga suvilas mul 7 mesilasperega taru. Sain 2 taru veel taastada, kuna nendes olid alles mesilasemad, kuid kahe päeva pärast kordas karu rüüstet ja nii ma jäingi mitmeks aastaks ilma mesilasperedeta. Koeraks oli bokser, kes tihti haukudes ründas metsa serva ja taganes hoonete poole. Suvila asub metsa sees, 1-1,5 km asfaltteest ja suurematest põldudest.

Karu ilmselt talvitus umbes 700 meetrit eemal suvilast, kus oli näha kõrvuti 3 erinevatel aastatel talvitumiseks kohandatud aset tuulemuru puude all väikese raba ääres oleval astangul. Sageli oli näha metsateede porisemates osades karu käpajälgi, ka praktiliselt suvila õuealas.

Lugupidamisega Jüri-Hain Kaljusto

□ Tänavu toimivad mul karutarad ning üks öö, ühes grupis, kui aku oli kodus laadida toimus järjekordne karu rüüsteretk, et hakka või uskuma, et kes keda jälgib: karu meid, või üritavad jahimehed ikka karu jälgida, kes kahes erinevas piirkonnas lõhutud mesilagruppide kõrval 1.augustist jahti peavad.

Teisalt on mitmeid näiteid, kus karud ei arva tänapäeva elektriseadmetest midagi.

□ Eelmisel aastal viis mesikäpp ühes Järvamaa mesilas, tarust aku ja generaatori kaugele metsaalla. Ei tea muidugi, kas tegi seda vihaga, enne, või pärast mee-haudme söömist ja laastamist.....nii, et tehnika lõhnad teda ei hirmuta.

□ Allolev on üks kommentaar artiklile, kus karu Venemaal ühte alajaama ründas. Karu kuulis elektrisurinat ja pidas seda mesipuu suminaks. Seda on Eestiski juhtunud, et karu on alajaamas laamendanud ja elektrisurma surnud. Asi juhtus üle 20 aasta tagasi Puurmani kandis.

Kokkuvõtvalt: Loodus on imeline ning ettearvamatu ja seni ei ole kindlat kaitset kavala Oti vastu. Parim mesi tuleb metsalagendikelt, jõekallastelt ning karuhirm jääb mesinikke saatma ka tänapäeval.

Teised mesilasperede häirijad:

Nugistest mesilas.

Enne rebaste ja kährikute marutaadi vaktsiini puistamist lennukitelt olid mesinikud nugistega tunduvalt rohkem hädas, kui karudega. Nugiste tekitatud kahjud olid kordades suuremad talvitumisel (kevad-talvel) ning nad häirisid ja kiusasid mesilasperesid seni, kuni kevadel linnud pesitsema hakkasid – linnunud tulid. Jahimehed seostavad nugiste arvukust oravate arvukusega, mis aastate lõikes kõigub – mesinikud ka hiirte arvukusega.

Võib oletada, et lennukitelt puistatav marutaadi vaktsiin on väikekiskjate jaoks liiga tugev, mesinike õnneks. Päril kadunud nugised õnneks, või mesinike õnnetuseks siiski ei ole, olgugi, et nende arvukus mesinike arvates järsult kümneid kordi (10x) vähenes. Eelmisel talve lõpul kahjustasid nad siiski mesilagruppe – hävitasid mesilasperesid, nii siin, kui seal üle Eestimaa. Näiteks Kurgja kandi mesinikul lõhkusid nugised vaatamata paksule lumele 2009-2010 a. kolmekümne pere ringi korpuseid.

Müüt, et nugised on pelglikumad, kui naaritsad (või mink) jt väikekiskjad, ei vasta tõele. Mesila lähedal ronivad nugised osavalt mööda elamut, kui see peaks lähedal asuma. Lahkuvad vastu tahtmist volaki-volaki, kuigi mesinik on ammugi autoga mesilas kohal, ning tarus peab temaga tükk aega vaidlema, enne, kui ta sealt lahkuda kavatseb. Mesilaspere – mesilaskobar muutub apaatseks pika häirimise tulemusel, ega nõela isegi nugist, olgugi, et nugis on kõik nende kärjed juba nahka pannud. Enamasti jätab nugis mesilasperest järgi ühe „pudru ja kapsad“ ning väike osa nugistest jäävad tänu mesilaste nõelamisele ka tarudesse mütsina „magama“.

Mesinikud kasutavad tarude nugiste eest kaitsmiseks erinevaid traatvõrke ja püüniseid. Üks lihtsamaid püüniseid on kaldus toru, kuhu madalamasse otsa on asetatud peibutussööt, toru peab olema nii kitsas ja libe, et nugis ümber pöörata ei saa. Nugiste püünised on ka jahinduskauplustes müügil ning püünisel peavad olema püüdja kontaktandmed. Leian, et ka nugis ei peaks kannatades surema, nii, et püüniseid saab ikkagi siis kasutada, kui neid sageli on võimalik kontrollida. Üks Rabivere mesinik püüdis oma mesilast näiteks 8 nugist, enne, kui tema mesila rahule jäeti.

Nugiste rünnakud mesilatele on kõige intensiivsemad kohe peale lumesulamist, kus võib näha pilti, et poolestaadik rüüstatud mesilaspered tulevad nugise näritud august taru küljes, või katuses puhastuslennule. Ja näiteks varakevadel plekiga parandatud augu asemel, võib nädala pärast olla taru teisel küljel uus nugise auk. Nugiste rohketel aastatel võisid nad hävitada pooled metsagruppide mesilaspered ning kahjustada hulga tarusid.

„Tänu“ marutaadi vaktsiini puistamisele Eestimaa loodusesse on mesinikel lihtsam järelejäänud

nugistega hakkama saada.

Hiired mesilas

Üks vahva Hiiumaa mesinik Indrek Kutser küsis kord minult kindlal häälel, et kustkohast hiir saab tarusse?, kui hiirtest mesilas juttu tuli. Ja tõesti sellega ongi kõik öeldud.

Tarud peavad lihtsalt nii tihedad olema, et hiired sinna talvituma ei pääseks. Nad kahjustavad ikka väga tugevalt mesilasperet.

Eestis valmistati lamavtarusid aastakümneid, paari cm laiuse lendlaga, põhimõttel, et pered on nii tugevad, et kaks kihti mesilasi mahub pideva, tumeda jutina liikuma. Korjelt tulevad mööda maandumisrada ning teised, kes tarust lahkuvad lendla ülemist serva pidi, et lendla ei tohi takistada mesilaste liikumist. Kuid, kui mahub juba inimese näpp lendlast sisse, siis marsivad sinna ka hiired talvituma ning ikka mitmekaupana. Kasutusel on palju erinevaid tarusiibreid – hiirtesiibreid, lendlate sulgemiseks, kust mesilased läbi mahuvad. Mõned kasutavad ka emalahutusvõre ribasid jne. Kuid piisab ka 8 mm laiusest lendlast, mis on pleki, või mingi metalliga ääristatud, kuhu hiirehammas peale ei hakkaks.

Üks vana mesinik ütles kord, et kui temal hiir tarus, siis paneb müraki vastu taru seina, hiir hakkab jooksuma ning mesilased nõelavad ta lihtsalt surnuks. Iga mesiniku oma otsustada, kas see tarkus kehtib ja millal kehtib.

Müügil on palju hiirtetõrje vahendeid igaks juhutumiks - hilissügisel kasutamiseks. Mõnede terade kohta on küll mesinikud öelnud, et need on vist vitaminiseeritud, kui nad need mesilasperet pealt, soojast hiirepesast, nende talvevaru hulgast leiavad. Kuid ka hiiretõrje vahendite hulgas on väga võikaid vahendeid, näiteks hiireliim, mis pikalt piinab ning ka mesilasi püüab. Nii, et tarud tihedaks.

Kah hiired

Eraldi võiks mõne sõnaga mainida ka karihiiri, kes vahel tarudesse eksivad, kuid seal suurt kahju ei tekita. Ning hobuhiiri (Lõuna-Eestis), oravhiired, ehk lagritsaid unilaste sugukonnast – kes talveund mesilasperede talvitumismajas magamas käivad. Viimastega oli mul omal üllatus, kui tarukorpuse kevadel talvitumiskuurist välja hakkasime viima vupsasid sealt kaks oravakarva, heledakõhulist, tutiga sabaotsas talvitujat – minema. Esimese jutiga ei saanud arugi, et mis hiiresort see, siis nüüd oli. Kui ühele mesinikule rääkisin, meil 60 km vahet, teadis ta kohe. Tema olla sülemit puuotsast alla võtnud, ning veidi kõrgemal harakapesa, et vaatab. Pesa oli pealt kinni ehitatud ning hakates seda võtma, olid seal heliseva häälega rotid hoopis sees. Mille pealegi tema imestas, et rotid ja puuotsas. Olid samad lagritsad, kes minu tarude peal talvitusid.

Rähnid - Roherähn.....

Tihased ja teised linnud.

Olin kord tunnistajaks, kuidas üks kevadine linnuparv oli vähemalt pool päeva ühes metsamesilas maiustamas, korjates ära kõik lennumesilased. See ei aidanud midagi, et neid vahepeal hirmutamaks käidi. Lendasid eemale puudeotsa ning varsti olid tagasi tarukatustel.

Eesti rahvuslinnu lemmiktoit on ka mesilane. Mesinikud on küllalt sellist pilti näinud, et taevas selge, pääsukesed peaksid olema kõrgel üleval, taevaall, kuid nemad triigivad madalas valget ristikut, millel iga õienuti otsas tilgub mesilane. Kuid suvel ei ole probleemi, jätkub kõigile nii neile ja meile.

Talvel tihastega on teine olukord, kes võivad mesilaspered kevadeks lõngakera suuruseks kahandada. Kõige lihtsam on tihaseid mesilagrupi lähedale mitte meelitada.

Lendlad peaks olema kaldlauakesega kaitstud, et nad seal lähedal koputada ei saaks. Ühe kuldsete kätega mehe juures (kellel tegelikkuses oli kahe käe peale kokku 5 sõrme, sai aga kõigi töödega suurepäraselt hakkama) nägin lihtsat lahendust. Maandumislauakesed olid tal lahtiselt taru alt välja ulatuvatel puudel, sügisel tõstis ta need lihtsalt „talveasendisse, horisontaalselt kaldu vastu taru, samadele pulkadele, kattes pikalt lendla. Ei mingit jamamist haagikeste, ega konksukestega.

Tihased nende lauakeste alla ei lähe, kuid kuuseokste sisse või kaldus plaadi alla, mis taru ette on asetatud lähevad küll.

Põhimõte, et toidan tihaseid hästi rikkalikult, et siis nad mesilasperesid ei häiri – ei kehti. Meelitame hoopis kõik ümbruskonna tihased omale külla. Kui see õnnetus on ikkagi juhtunud ning tihased on mesilagrupi avastanud, tuleb kõik selleks teha, et nad sealt enam ühtegi mesilast kätte ei saaks, kasvõi lendlad täiesti sulgeda, et siis enne puhastuslendlust avada. Mesilaspere kannatab selle kenasti välja, neile on kõige olulisem talverahu ja vaikus. Ning ka mesinikud ise ärge tihasteks muutuge, kes kogu aeg koputamas käivad ning mesila talverahu sellega häirivad.

Allolev artikkel avaldati Nädalises Teet. Tederi joonistusega, kuidas karu võtab mesila tara vooluvõrgu pistikust stepslit välja.

Meie metsades elab sel aastal, jahimeeste arvates 813 karu, ministeeriumi seire andmetel 620 isendit – haruldast loodusmälestist. 10x suuremates Põhjamaades karusid 3x vähem.

Mesinikelt ja loomapidajatelt hakatakse nõudma Rootsikardinaid, kui nad soovivad saada mesikäppade, või huntide poolt tekitatud kahjude edaspidist hüvitamist. Kuna ekspert, kes uut seadust/määrust ettevalmistab, käis Rootsis õppimas ja nägi seal, et uhked aiad toimivad.

Rootsis jah, on isegi maanteede ääres pikad, kõrged aiad ning siis loomadele tunnelid maanteede alt läbi. Kindlasti võib üks vana, rikas riik omale igasugu narrusi lubada ning isegi metsloomade liikluse reguleerida. Et, näiteks metsadekuningas karu ei saaks kaitseministrile tee ette tulla, meelde tuletamaks, et kus see meie (iga) rahva kaitsevõime tegelikult pesitseb.

Olen tehniliste rajatiste vastane looduses. Mis see kõik maksab? Need suured kulutused, mis tehakse inimeste orjastamise arvelt, n. ö. „looduses turvalisuse tõstmiseks“ – kannavad endas sageli looduse suhtes vastupidist efekti. Ohtlikud on sügavad kraavid, okastraadijupid metsades majandite ajast, karjuse paelasse kinni jäänud kurepojad pesa küljes, suurte sarvedega põdrapealu – traadipuhmakas sarvedes kinni jne.

Loomulikult ei vii ükski mesinik oma mesilagruppi karualadele, et säh, võta mesikäpp terviseks. Mesinikel on palju nippe ning nad valivad kaua, et mesila koht oleks igatepidi maa ja ilmaga sobilik. Ka karusid on aastasadu püütud üle trumbata. Muidugi parim on sotsiaalne kontroll, et ümbruskonna tuttavad inimesed, kes veel maal alles, mesilagruppi, või karja näevad- karjamaast, korjemaast mööduvad.

Kui aed on kui kindlus, ei saa lambakari huntide eest pagema ning on ka juhuseid, kus karu – selleasemel, et taru, taru haaval maiustada, nagu tavaliselt - paanikas olles, et aiast ei pääse, kogu mesila tagurpidi pöörab.

Kirjutan seda lugu südamevalus, et seaduseandjad on elukauged, meie külarahva suhtes. Ühelgi lambapidajal Eestis ei ole midagi elektriga võrkaia vastu, mida ekspert Rootsis nägi. Kuid tolle aia 10 meetrit maksab meil 1300.- krooni. Hetkel on näiteks lambavilla hind 200x odavam kui 70 aastat tagasi eelmises Eesti vabariigis, võrreldes sisendite hindadega või palkadega toll ajal ja praegu. Tähendab, et lambakasvataja on ka 200x tänapäeval vaesem.

Maaelu, külades on seoses kõrgendatud nõuetega hävitatud, varasemad valitsused hävitasid kõrgete müüginormidega. Kõrgendatud nõuded on ka maasaaduste müügivõimalused hävitanud. Tarade nõue pidi olema mesinike ning lambakasvatajate endi huvides, ütles LKK spetsialist. Talurahvast ei maksa õpetama tulla, nad teevad niigi pool hooaega tarasid.

Küsimus on tasuvuses.

El. karjuseid turustav SELVES, soovib võrguvoolu, kuna aku toitelt jäävad tarad nii sees olijaile, kui väljastpoolt noolijaile nõrgaks. Suurmesinikud on kategoorilise EI öelnud iganädalasele akude vahetamisele mesilagruppides. Akude ning generaatori hind + auto ning kütusekulu on suurem, kui mesilagrupi tulu. Potjomkini küla, et tara on pandud, kuid aku on tühi ka teha ei ole mõtet.

Riik on nõus maksma 50% tarade investeeringust kinni ning see on suur vastutulemine. Kui riik vähegi soovib näoga küla –, maarahva poole olla, siis jäägu (see mitu aastat tehtud seadus) nii nagu on.

Nagu igas valdkonnas kehtivatest määrustest/seadustest võib endiselt välja lugeda et riik on ise

endaga nõu pidanud, ; eksperdil on õnnetuskohta aega tulemiseks antud kuni 5 päeva. Võiks ju olla, et esimesel võimalusel.....tegemist on ju elus loodusega ning vahel on võimalikuks osutunud mõni mesilasema päästa või mõni lammas on veel soe. Elu on näidanud, et igasugused kauguse määratlused tekitavad samuti asjatult segadust.....nagu 100 meetri raadiuses hoonest pole taru vaja. Kas siis 125m kaugusel lõhutud mesilas kahjusid ei hüvitata. Võin üles lugeda 10 karualadel küla, kus minu soovitusel on mesila roosiaiast, aknaalt....kaugemale metsaäärde viidud, et mitte üks-teisele lennuteel ette jääda. Oluline on, et aknast-õuest tarud paistavad. Karude liikumist ei tea iial ette, mõni grupp võib kaugel looduses aastaid puutumata olla, samas lõhkus karu minul kaks aastat järjest 10 meetri kaugusel hoonest, või käidava suure tee ääres mesila maatas.

Kui riik soovib karude – huntide kahjusid tõesti hüvitada, siis ei oleks vaja seda määrust kohe rahva jaoks karmimaks teha – tarad kohustuslikuks. Üks mesinik ütles tabavalt, et ju saab seadusetegija akude, generaatorite müügist kasu. 12 aastat pole võimalik olnud mesilaid kindlustada ning mesikäppade kahjud on mesinike kanda olnud.

Selle ajaga on põldude mürgiga harimine intensiivistunud, mille tõttu kannavad mesinikud asulates samuti suuri kahjusid. Loodusvara – nektar õite sees jääb kasutamata, sellega seoses kaotavad kõik: eelkõige looduse mitmekesisus, marjasaagid metsades, külade viljapuuaiad ning seemnepõllud.

Halastage neile viimastele inimestele, kes veel kohapeal elavad ning teie suvilaid valvavad.